

Szerkesztőség

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Bulv. Regele Ferdinand 22.
(József főherceg-ut.)

(Aradi Nyomda Vállalat.)

Sürgönycim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KOZGAZDASAGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre ... 360 Lel.

Fél évre ... 180 Lel.

Negyed évre ... 90 Lel.

Havonta ... 30 Lel.

Hirdetéseket díjazás szerint
vételnek fel.

Megjelenik naponta reggel.

Deviza-törvény.

Amikor az első hírei kiszivárogtak annak, hogy a kormány a devizaforgalmat törvénnyel kívánja szabályozni, nagy riadalom kerekedett egész Románia pénzügyi körében és különösen az erdélyi bankok vezetői látták aggályosnak a készülő új törvényt. Ugy volt ugyanis, hogy a törvénnyel monopolizált devizaizületet csupán két-három nagy bank részére engedélyezné a kormány, míg az összes többi devizával foglalkozó pénzügyi intézetek részére olyan mértékű korlátozások voltak kilátásban, hogy ezek részére a devizaiüzet folytatása teljesen lehetetlenné vált volna. A devizatörvényi, mint egy Bucurestii jelentésből értesülünk, tegnap szavazta meg a parlament. A törvény szövege már nem jött meg egyes kiváltságos intézetek és csupán az a korlátozás köti ki, hogy csak azok az intézetek foglalkozhatnak devizaiülettel, amelyek eddig is folytatták ezt az üzletágat, azonban csak a helyi ellenőrző bizottság jóváhagyása mellett köthetnek üzletüket. Azonban ez a törvény sem maradt kivétel nélkül. A helyi ellenőrző bizottságok a törvény értelmében adhatnak kiváltságot egyes intézeteknek. A törvény szerint csak a helyi ellen-

őrző bizottságok előzetes jóváhagyásával köthető ezután devizaiüzet. Ez alól a rendelkezés alól engedélyez kivételt a törvény. A helyi ellenőrző bizottságok egyes intézeteknek kiváltságképpen elengedhetik az előleges jóváhagyás szükségességét és ezek az intézetek utólagos revizió mellett köthetnek devizaiüzeteket.

Lapunk más helyen foglalkozunk a törvényjavaslattal. Itt megemlékezünk arról, hogy Zima Tibor Arad város országgyűlési képviselője szót emelt Brătiana Vintila pénzügyminiszternél a helyi ellenőrző bizottságok kivételes jogköre ellen. Az előzetes bejelentés és a jóváhagyás szükségessége hosszú késedelmet jelent a devizaiüzetnél és azok az intézetek, amelyeket ez alól a helyi ellenőrző bizottságok felmentenének, óriási előnybe kerülnek azokkal az intézetekkel szemben, amelyekre nézve a jóváhagyás kötelező. Az előzetes bejelentésre kötelezett pénzügyi intézetek kezéből teljesen kiesnek a devizaiüzet, mert a hosszú és késedelmes jóváhagyási eljárással, olyan hátrányba kerülnek a többi kedvezményezett pénzügyi intézetekkel szemben, ami lehetlenné tenné részükre ez üzletág folytatását. Akkor, amikor a pénzügyi intézeteknek már szerzett joguk az, hogy devizaiülettel foglalkoz-

zanak és ezt az üzletágat már erősen kifejllesztették, súlyos sérelem volna, ha egyes intézetektől ezt a szerzett jogot megvonják és egyes kedvezményezett intézetek adnának kivételes engedélyt. A helyi ellenőrző bizottságoknak ez a kiváltságnyuítási hatásköre tulajdonképpen ugyanaz volna, mint amit a törvénytervezet készítése alkalmával kiszivárogtatott hírek sejtettek: a monopolizált devizaiüzetet néhány kiváltságos pénzügyi intézet kezébe adták. Akkor, amikor valamennyi pénzügyi intézetnek egyformán súlyosak a kötelezettségei az állammal, a részvényeseivel, a betétesekkel és üzletfelekkel szemben, nem szabad megengedni egyesek részére kiváltságok nyújtását. Tény az, hogy a devizakereskedelemnek vannak tulajdonságai, amiért szükséges is, hogy devizatörvény szabályozza ezt az üzletágat, azonban a tulajdonságok megakadályozásával egyidejűleg súlyos sérelem volna, ha eddig tisztességgel működő pénzügyi intézetektől is megvonják a devizaiülettel foglalkozás lehetőségét. Zima Tibor országgyűlési képviselő kifejtette a pénzügyminiszter előtt, hogy a törvény milyen kivételes intézkedési jogkört biztosít a helyi ellenőrző bizottságoknak és hogy az ezek által nyújtott kiváltságok súlyos

sérelemeket jelentenének régi és tisztességgel működő pénzügyi intézeteknek. A pénzügyminiszter megállapította a panasz jogosságát és megígérte, hogy a törvénybe pótlólag beiktatják azt a rendelkezést, miszerint mindazok a pénzügyi intézetek, amelyek a törvény megszavazása előtt már foglalkoztak devizakereskedéssel és büntetve nem voltak, a helyi ellenőrző bizottság előzetes engedélye nélkül utalhatnak át devizákat. Természetes, hogy a helyi ellenőrző bizottságok szigorúan ellenőrzik azt, hogy a devizatörvény rendelkezéseit a pénzügyi intézetek pontosan betartsák. A törvény sérelmes pontjának elsimítása után minden remény megvan arra, hogy a devizakereskedelem szigorú szabályok között működve az ország valutájának és az ország pénzügyi helyzetének teljes megjavítását vonja maga után.

— Előléptetések a pénzügyigazgatóságban. Az aradi pénzügyigazgatóság két érdemes és kitünő főosztályvezetőjét érte ma szolgálati elismerés az igazgatósághoz megérkezett előléptetésükkel. Muntean Viktor és Inczedy Ákos II. osztályú osztályfőnököket (sef de sectia) I. osztályú osztályfőnökké léptette elő a pénzügyminiszter. Az előléptetés méltó jutalmazása a két udvarias modoru és kötelességtudó főosztályvezetőnek.

Becéző leánynevek.

Aki végigolvasta napilapjaink néhány béli tudósítását, az meggyőződhetett, hogy a negédes tulajdonságok, az izléstelen különlődés és az idegen szokások majmolása mily kirtvó, sőt nevetséges módon nyilvánulnak bájos ifjú hölgyeink nevének becéző elferdítésénél. De álljon itt egy kis gyűjtemény ezekből a nevekből: Arine, Ari, Asi, Bábsi, Bébi, Bimbula, Bobi, Beci, Buci, Buni, Bunci, Ceca, Cetti, Coni, Cumci, (Daisy), Dasi, Dici, Duca, Duci, Dudus, Eoa, Eci, Emelka, Frici (leánynév), Ici, Pici, Icu, Iml, Jaquelin, Jancsi (leánynév!), Jeje, Joci, Jojó, Lanci, Lilliane, Loli, Lohus, Luló, Lulu, Maci, Macuka, Madi, Majhó, Manyi, Manyó, Matyi (leánynév!), Médi (Medy, Mädy), Micka, Miterka, Muci, Mami, Mincsi, Nadine, Palika (leánynév!), Pila, Pilu, Pipi, Pirkó, Pojáci, Polette, Saci, Tenki, Tessa, Texi, Titi, Titus, Tutyi, Vála, Zaza, Zsizi, Yella stb.

Csimos névsor, de mit szól hozzá a nyelvtudomány? ... Először is a magyar nép jellemének alapvonásaira figyelmeztet bennünket és utal arra, hogy a magyar mélyen érző, de nem érzélgős: gyengéd, de nem negédes, nem édeskés. Természetes, hogy nyelve is ehhez a jellemvonáshoz igazodó. A magyar ember komoly, nyílt, becsületes természete a szeretet és a gyengédség kifejezésében is már tékadó és jóízű.

Azután a nyelvtörténethez utasít bennünket a nyelvtudomány. Az is igazolja, hogy ősi kicsinyítő képzőink természetes egyszerűséggel szolgálnak becézőnevek és női bóknevek alkotására. Ime, ősi kicsinyítő-becéző képzőink: -d, -di, -jdi, (Árpád-d: Árpádcska, Örömed: Örömke, Levé-di (Lebediász): Levőke, Fekete-jdi: Feketecske; -nti (Lü-nti Levente): Levőke); -ka (Erő-ka, Aran-ka); -a, -sa, (Fehér-a, Fehér-sa: Fehérke); -e, -é (Szem-e: Szemecske, Tetem-é: Tetemke, Csontocska); -cs (Fia-

es: Anyácska); -cs (Fia-cs: Fiacska). Ezzel szinte kimerítettük az egykoru történeti adatok és a hagyomány névanyagából kiszemelt kicsinyítő-becéző ősi képzőinket.

Még csak a nőknek osztogatott ősi bóknevek-ről emlékezzünk meg. Bizony az ősök is szívesen illették a takaros leánykát a Szépa (Szépecske) és Gyönyörű tulajdonságjelzőkkel. A kecses virág is szerepelt bóknevek: Virág, Virágos. Selymes prémű állatkák neveit is szívesen adták leánykának: Nyuszt és Nyest v. Neste (két leánytestvér neve). Az anyal szeretet ősidőkben sem fukarkodott a „gyöngyöm“- „rubintom“-féle becéző szavakkal: Gyöngy, Bibura (Biborka). No meg a női eszközök egyik legbecsesebbike, a tűkőr sem maradhatott ki a női bóknevek szótárából és találkozunk a Tikúra (Tükröcske) elnevezéssel is ... de Pila-, Pilu-, meg Titi-, Tutyi-féle szertelenségekkel nálunk csak az idegen szel-

lemnek tárt kaput nyitó nyegléskedés elharapódzása óta találkozunk.

Ma élő kicsinyítő-becéző képzőink között sincs egy sem, amely igazolhatná a most divó izléstelen túlzást a becéző leánynevek osztogatásában. A Borcsa, Tercsi, Boriska, Jolánka, Erzsi, Irmácska, Katica, Annus, Annuska, Kató s más becéző leánynevek messze, nagyon messze esnek a Coni-meg a Jeje-féle csodabogaraktól.

Állapítsuk meg azért tulajdonképpen, hogy a divat fejlődik bár mely irányban, az izlés változzék bármiképp: a magyar ember alaptermészetéből ki nem vetkőzhetik, jóízűségét meg nem tagadja. S ha igaz, hogy minden nép nyelvében évezredek története szunnyad a nyelvéből gondolat- és érzelmvilága tükröződik, akkor ne legyünk méltatlanok ifjú hölgyeinkhez: ne osztogassunk nekik izléstelen és nevetséges neveket.

Nagyszabású ékszerlopás.

(A berlini rendőrség szenzációja).

Berlinből jelentik: Nagyszabásu bűnyben nyomoz már napok óta a berlini rendőrség. Egy dús-gazdag gyáros észrevette, hogy régi, értékes családi ékszerének egyik drágaköve meglazult és elvitte egy ékszerészhez, aki azzal a kérdéssel fordult hozzá, hogy a drágakövek mind valódiak-e? A gyáros megvizsgáltatta az ékszert és arra a megállapításra jutottak, hogy a drágakövek mind hamisak. A milliomos azonnal jelentést tett a rendőrségnek, ahol megindították a nyomozást. A gyáros *Sieber Hedvigre*, a gyáros házvezetőnőjére irányult, akitől nagyértékű ezüstműveket találtak a házkutatás alkalmával. A rendőrség ezután a gyáros cselédjét *Stronan Elzát* vette gyanuba. A két leány összekötetésben volt két szélhámmossal: *Schabessohn* Ellással és *Razsak* Ezzel. A két tolvajnak sikerült bűntársaik segítségével ellopni az ékszert, amiből kiszedték a drágaköveket és ügyesen csel-szolt utánzatokkal pótolták azokat. Ezt a munkát egy *Suckov* nevű ékszerész végezte, akinek felesége a gyáros feleségének fodrásznője. A gyáros kára meghaladja a 70 millió márkát. A rendőrség a bünszövetség összes tagjait letartóztatta.

Elmarad

a tavaszi építkezés.

(Levél a szerkesztőhöz.)

Kedves Szerkesztő Ur! Nem akartam beleszólni a jövő építkezése körüli vitába. Nem akartam beállni a mindent jobban tudó, mindent lekritizáló, mindenütt nehézségeket támasztó, de semmi praktikus gondolatot nem nyújtó u. n. okos emberek sorába.

De az a tisztség, melyet az Aradi Mérnök és Építészegylet megbízásából betölteni szerencsém van, kötelességemmé teszi, hogy egy esetleg mérhetetlenül ártalmas valótlanosság hírére még csirájában elfojtsam s ez által a közbeláthatlan károsodását meggátoljam.

Becsés lapja f. hó 20-iki számában cikk jelent meg, mely azt mondja: „Lehetetlenné teszi Aradon az építkezést a téglahiány”, — majd „mincs annyi téglá, hogy egyetlen nagyobb házat felépíthessenek” s e miatt „Aradon az idén elmaradnak az építkezések.” — Ez az állítás nem fedi a tényeket. Igenis van Aradon téglá — talán nem a gyárakban, de van — hozzáférhető, olcsó és oly nagy mennyiségben, hogy nem csak egy házat, de egy városrészt tellehetne belőle építeni. Sőt — tovább megyek — egyes hatósági intézkedésekkel 25—50 százalékkal lehetne csökkenteni az építési költségeket. Hogy miként? Azt nagyon szívesen megmondja az az

„Aradi Mérnök és Építészegylet”, melynek tagjai a múltban is mindenkor készséggel bocsájtották önzetlenül a köz rendelkezésére és javára összes tapasztalataikat, tudásukat és bocsájtják ma is, — ha úgy, mint a múltban, minden fontosabb kérdésben — erre Aradi város vezetősége által felkérteknek.

Elfogadták az új adójavaslatot.

Vita az új deviza-törvényről. — Egy hónapi parlamenti szünet

Bucurestből jelentik: A kamara tegnapi ülésén több kisebb felszólalás után *Bratianu* Vintila pénzügyminiszter betérjesztette az adó javaslatot, amelyet a szenátus már kisebb módosításokkal elfogadott. A pénzügyminiszter kérte a sürgősség kimondását. Ezután *Anghelescu* közoktatásügyi miniszter a közoktatásügyi minisztérium részére szükséges rendkívüli hitel megszavazását kérte. Majd szünet következett, azután pedig *Bratianu* Vintila pénzügyminiszter ismertette az adójavaslatok nagy fontosságát, majd a javaslatot nagy többséggel megszavazták.

Bratianu pénzügyminiszter betérjesztette ezután a deviza-üzletek ellenőrzéséről szóló törvény-

Nemcsak hiszem, de tudom, hogy az Aradi Mérnök és Építész Egyesület által megrendezett *ankéton* merülnének fel oly eszmék, melyek az építkezések megkönnyítéséhez illetve megindítására vezetnének. Tisztelettel: *Ényi Dömötör* Bertalan, okl. mérnök, az Aradi Mérnök és Építészegylet e. l. titkára.

javaslatot. *Spineanu* parasztpárti a javaslat ellen foglalt állást. Kijelentette, hogy nem lehet csupán néhány nagyobb banknak adni a deviza üzletek privilégiumát. — *Hans Ottó Roth* szász képviselő ugyancsak a javaslat ellen szólalt fel. *Bratianu* Vintila pénzügyminiszter szólalt fel ismét és védelmébe vette a javaslatot és utána az elnök szavazásra bocsájtotta a javaslatot. A kamara nagy többséggel elfogadta a pénzügyminiszter törvényjavaslatát.

Parlamenti vélemény szerint a kamara legközelebb egy hónapi szünetet fog tartani és csak a szünet után kerül a sor az alkotmány-reform tárgyalására.

Az Avarfy-család

származása.

Nyilatkozik Avarfy Ferenc ügyvéd.

Az Aradi Közlönyben a napokban cikk jelent meg az elmagyarosodott sváb családokról. A közlemény megemlítette az aradi Avarfy családot is, amelynek egyik tagja: Avarfy Ferenc aradi ügyvéd ma az alábbi levelet intézte hozzánk:

Igen tisztelt főszerkesztő ur! Én szívesen részt vennék Ujarad kétszáz évét elért jubileumán, ha nem alapulna tévedésen becses lapjának ama közleménye, hogy lippai sváb családból származom. Ugyanis családuink Békés-Gyuláról veszi eredetét, ahonnan a nagy nevű Huzly Károly volt debreceni prepost és kanonok is származott. Nagyatyám Gyuláról lett Kisjenőre a József-főhercegi uradalomhoz főerdésznek kinevezve és onnan ily minőségben Pécskára kinevezve, hol élte fogytáig főerdész volt — az utóda Kugler lett. Atyám Magyar-Pécskán kincstári mérnök volt. 1848—49-ben midőn Kossuth Pécskán egy napon a templom téren a néphez beszédet intézett, atyámat megismerte. Aradra születtem 1852-ik évben költöztek be. Szép-atyám, Huzly Konrád nagyváradi közgyám volt és építész, mint ilyen építette a nagyváradi román templomot. Ennek nyoma van a magyar országos levéltárban, hol az építkezési szerződés szép-atyám aláírásával és nemesi címeres pecsétjével ellátva van. Az Avarfy nevet atyám 50 év előtt (60-as évek elején) a volt cs. kir. helytartó tanács engedélyével vette fel. Gyuláról való származásu-

kat a még ott élő Schröder-család is igazolhatja, amelyhez azon időből rokoni kötelék fűz. Tisztelettel kérem becses lapjában a közleményt ekként helyesbiteni. Lehetnek, (sőt tényleg léteznek) családok még itt, amelyeket családuink származása érdekel. Kész szolgája: Avarfy Ferenc.

Senki sem örökeletű.

(Conan Doyle veresége a bíróság előtt).

Londonból jelentik: Egy Hummeltenburg Gusztáv Adolf nevű elhunyt német származású angol spiritiszta 3000 font sterlinget hagyott a londoni Spiritiszta Egyesületre abból a célból, hogy skóliát alapítsanak olyan médiumok részére, akik az orvosok által fel nem ismert, vagy gyógyíthatatlannak nyilvánított betegségeket megtudják gyógyítani. A végrendeletnek ezt a passzusát a rokonok megtámadták és a tárgyalás folyamán Conan Doylet, a híres regényíró is kihallgatták, aki azt igyekezett bizonyítani, hogy a médiumok képesek a végrendeletben előirt követelést teljesíteni. — A bíró meghozta az ítéletet ebben a nagy érdeklődéssel kísért pörben és érvénytelennek mondta ki a hagyományozást. Az indokolás szerint a végrendeletkezés már csak azért sem állhat meg, mert a végrendeletkező örökeletűnek mondta magát, ami össze nem egyeztethető az angol törvényekkel, továbbá, mert az örökhatyóiban nem volt felfedezhető a jótékony akarat, tekintve attól, hogy Conan Doyle sem tudta igazát bizonyítani. De

meg a közönség sem lenne abban a helyzetben, hogy a hagyaték kezelését ellenőrizhesse.

A kalocsai érsek halála.

(Glattfelder Gyulát emlegetik utódául.)

Budapestről jelentik: A katolikus egyháznak és az egész katolikus társadalomnak nagy gyászava. Várady L. Árpád dr. kalocsai érsek vasárnap délelőtt fél 11 órakor meghalt. Az érsek — az érseki aula hivatalos közlése szerint — már hosszabb idő óta gyengélkedett. Vasárnap reggel fölkel, felöltözött és 9 óra után a ceremóniárius kíséretében nappali szobájába vonult, ahol nyugodtan és áhitatosan végighallgatta a szentmisét. Ezután megreggelizett és a nagyterembe ment, ahol a breviáriumot olvasva, elvégezte imádságát. Később arról panaszkodott, hogy kissé rosszul érzi magát, majd féltizenegy órakor karosszékében ülve, minden fájdalom nélkül hirtelen elhunyt. Halálának híre őszinte részvétet keltett. Az érsek temetése szerdán délelőtt lesz.

Az elhunyt egyházfejedelem 1865 június 18-án született Temesváron. 1888 augusztus 16-án szentelték áldozó pappá, három évvel később a csanádi püspök titkára lett. Ettől kezdve karrierja gyors lendülettel emelkedik. 1898-ban cigádori apát, a következő évben a családi székeskáptalan kanonoka, 1902-ben sebenicói címzetes püspök, 1905-ben miniszteri tanácsos lesz, 1908-ban pedig megkapja a Ferenc József-rend közepkeresztjét a csillaggal. Már ebben az időben mindenki biztosra vette, hogy a legközelebb megüresedő püspöki széket vele fogják betölteni, amire csakhamar alkalom is kínálkozott a pécsi püspöki szék megüresedésekor. Liberális gondolkozása miatt azonban valóságos hajsza indult meg ellene, amelynek hullámai egészen a pápai trónig csaptak. Ellenségeinek sikerült a pécsi püspökké való kinevezését meghiúsítaniok. Csernoch János hercegprímás nagyrabecsülése azonban később megváltoztatta a Szent Széknek vele szemben kifejezésre jutott hangulatát és 1911 március 18-án győri püspökké nevezték ki, majd 1914 májusában vele töltették be a kalocsai érseki széket.

Hire jár, hogy Várady L. Árpád utóda a kalocsai érseki méltóságban Glattfelder Gyula csanádi megvívás püspök lesz, aki állítólag lemondott méltóságáról és a lemondást a kormány jóvá hagyta.

— Drágul a közúti teherszállítás.

Az aradi közúti vasut az állandó drágulásra való hivatkozással március elsejétől kezdve a teherfuvarozási díjszabását felemeli. Első osztályú távolság a pályaudvartól a színház épületéig egy vagon szállításánál 200 leibe kerül, másodosztályú távolság a pályaudvartól a végállomásig 250 leibe. A közúti vasut igazgatósága két, teherszállításra alkalmas új mozdonyt rendelt, a melyek nyolc hét múlva már forgalomba kerülnek. Az új mozdonyokkal való szállítás sokkal gyorsabb és pontosabb lesz, mint az eddigi volt.

A szép leány regénye.

(Házasság, szerelem, válópör, csalódás.)

Az élet és a körülmények néha úgy formálják az emberek sorsát, hogy az ötletekben és témákban dúslakodó regényíróknak is igen gyakran el kell ismernie, hogy van néha egy hatahmasabb és ötletesebb regényíró: az Élet.

Az érdekes fordulatok minden variációját tartalmazza az a regény, amelynek főhőse egy aradi hivatalnok-leány. A szép és szegény leány, akinek keresetéből özvegy édes anyját kellett eltartani, egy főtéri irodában dolgozott. A szép fiatal irodista-leány szorgalmasan könyvelte el a különböző tételeket és amikor ideje engedte, el ábrándozott. Miről vagy kőről is ábrándozhatik egy fiatal leány? A mesebeli lovagról, akft vár, akinek el kell jönnie, ha csak álmban is, mert várja. És eljött. Prémies bundában, sárga bőrtáskával a kezében, amelyben milliók voltak. És meglátta és megszerette a szép irodista-leányt.

— Legyen a feleségem — mondta — boldoggá teszem és gondoskodom özvegy édesanyjáról, hogy gond nélkül élhessen.

A leány hallgatott. Nem azért, mintha nem tudta volna, hogy mit válaszoljon. Hisz elérkezett álmainak, vágyainak beteljesülése, hanem, mert a boldogságtól nem tudott szóhoz jutni. De másnap megadta a választ, amely rövid és kifejező volt:

— Felesége leszek.

Az eljegyzés megtörtént. Jöttek az ékszerek, a drága toalették, amelyeket csak regényekből vagy kirakatokból ismert. Ugy határozta, hogy az esküvő után a fiatal házaspár állandó tartózkodásra Bucarestbe utaznak. Az esküvő előtti napon különös eset történt.

A leányt egy irodában dolgozott egy fiatal ember, aki szerelmes lett női kollégájába. De szerelmét titkolta az esküvő előtti napig. Akkor bevallotta.

A leányt meglepte és meghatóta a valóság, de már késő volt. Aztán ő a gazdagság, a pompa után vágyakozott és úgy érezte, hogy szereti a feleségét. Az esküvő megtörtént. Elutaztak. A fiatal férj minden ígéretét beváltotta. Boldoggá tette feleségét és gondoskodott Arádon lakó anyósáról.

A szerelmes ifjú azonban nem nyugodott bele, hogy elszakították ideájától. Naponta levelet küldött a fiatal asszonynak. Leveleiben elszirta vágyát, szenvedéseit és sohasem múló nagy szerelmét. A fiatalasszony, talán sajnálkozásból válaszolt a levelekre. A fiú több levélben írta, hogy hagyja ott férjét jöjjön vissza Aradra és elveszi feleségül. Most következik a drámai fordulat: A férj megtalált egy ilyen levelet. Nem rendezett jelentet, hanem nyugodtan leszedte feleségéről az ékszereket, elvette

drága toalettjeit és egy egyszerű ruhában, amelyben mint irodista-leány dolgozott, hazaküldte Aradra. A fiatal asszony nem esett túlságosan kétségbe, hisz itthon várja egy ifjú, aki szereti és aki feleségül fogja venni. De a sors és az ifjú másképp határoztak. A fiatal-

A romániai zsidók és az alkotmány.

— Stern képviselő a királynál. — Bezárták a timisoarai müegyemet.

Bucurestből jelentik: Stern dr. parlamenti képviselő az országos zsidó kongresszus megbízásából ma kihallgatáson jelent meg a király előtt, akinek átadta a nagygyűlés memorandumát. Őfelsége kijelentette, hogy neki is legfőbb vágya a zsidókérdés végleges rendezése és személyesen is interválni fog annak az alkotmányban való biztosítása érdekében. A zsidók szövetsége mozgalmat indított az alkotmányreform egyik szakasza ellen, amely szerint, ha

Resicán is. (Lopások a vasgyárban. — Megvásárolt lopott anyagok.)

Az Aradi Közlöny mai száma nagy cikkben számolt be a Cfr. kárára elkövetett több milliós lopásról. Most egy resicai tudósítás közli, hogy ott az aradihoz teljesen hasonlóan végrehajtott nagyszabású lopás ügyében nyomoz a rendőrség. A resicai vasgyár, amely az országnak legnagyobb ilyenüzeme, sok rézet és cinn hozat, amelyre szüksége van, azon kívül kisebb gépalkatrészeket is. Hónapok óta észrevették, hogy ezek a máshonnan hozott anyagok igen rohamosan fogynak. Az egyes üzemek a raktárakból szabályszerűen kivételezték az anyagokat és így nem lehetett más felvételezni, mint azt, hogy azokat tényleg felhasználták. A gyár egyik alkalmazottja azonban nemrég megfigyelte, hogy az egyik darunál kétszáz kiló cinn raktak fel egy tehervagonba, amelynek más áruval Timisoara (Temesvár) felé kellett indulnia. Kérdőre vonta a rakodókat és azt a felvilágosítást kapta, hogy a cinn nyilván tévedésből rakták fel a kocsira. Majdnem ugyanabban az időben az egyik detektív azt a megfigyelést tette, hogy egyes munkások apró kis csomagokat visznek egy kis szatócsoshoz, kinek üzlete nem messze a gyár bejáratától van.

A két adat összevetéséből a rendőrség megállapította a réz, cinn és egyéb anyag gyors elfogyásának okát, amely semmi más nem volt, mint lopás. Megállapították, hogy a manipulációban a gyár egyik mestere is részt vett. Ugy azt a mestert, mint a szatócsot tartóztatták és bekísérték Lugojra. Egy heti fogság után — miután szökésüktől nem kell tartani, — mindkettőt hazaengedték, azonban az eljárást tovább folytatják ellenük. Azóta megállapították azt is, hogy az anyagok lopására egész

ember kijelentette az Aradra érkezett fiatal asszonynak, hogy anyagi viszonyai nem engedik meg, hogy elkövesse ezt a kockázatos lépést, szóval nem házasodhatik. Eddig a regény. Okulásul szolgálhat sok szegény irodista-leánynak. (Solt).

a dekrét-törvény a törvényes jogokat a zsidók számára is biztosítaná, úgy veszélyeztetik a zsidóknak már megszerzett jogait is. A zsidók szövetsége elhatározta, hogy ebben az ügyben küldöttséget fog menni a királyhoz, a miniszterelnökhöz, a kormányhoz és a kamarához is.

Timisoaráról (Temesvárról) jelentik, hogy a müegyemet az antiszemita-zavargások miatt bezárták.

szövetség alakult, mely a lopott holmit mind Temesvárra szállította. Itt aztán eladták egyes cégeknek, melyek viszont szintén tovább adták a tolvajlásból eredő rézen és cinnen. És most jön az ügy komikus oldala, a vásárló éppen maga a resicai gyár volt, amely még örvendett azon, hogy ezeket az anyagokat Temesvárról meg tudja kapni.

A vizsgálat négy timisoarai cég ellen is megindult, akik ezt a vizsonteladást lebonyolították. Az eddigi hozzávetőleges becslés szerint a resicai vasgyár kára több százezer leire rug.

Választ a Lloyd.

(Kiket kombinálnak? — Uj klubhelyiség.)

Az aradi Lloyd-társulat vasárnapi tisztújító közgyűlését óriási érdeklődés előzi meg. Különösen a tisztikar megválasztása az, amely körül nagyok az ellentétek és amelyben egyelőre nem remélhető megegyezés. Már az elnöki és az alelnöki tisztségek betöltésére számos név került forgalomba. Az elnöki tisztségre dr. Marcus Mihály volt prefektusnak, a Banca Romaneasca aradi intézete igazgatójának és Zina Tibor kamarai főtitkár, országgyűlési képviselőnek vannak a legtöbb kilátásai. Az alelnöki tisztség betöltésére Faragó Rezső és Fejér Gábor takerékpártári vezérigazgatók, dr. Baross Lajos, Tömörny Jenő, Kornis Ödön, Deutsch Andor és Domán Sándor neveit emlegetik. A tisztújításnál a tagok a tisztikar teljes felállítását kívánják és egy akcióképes fiatal gárdát akarnak a vezetői székekbe ültetni. A Lloyd-társulat tagjai mozgalmat indítottak, hogy a társulat mostani helyiségét egy modernebb állandó he-

lyiséggel cseréljék fel. Az a terv, hogy az összeomlott és most újjáépítés alatt álló Neuman-házban rendeztetnének be egy modern és minden kényelemmel ellátott nagy szabású társulati helyiséget. Fonyves Károly műépítész, aki az épület újjáépítését végzi, kijelentette, hogy a már kész terveken még lehet úgy változtatni, hogy a Lloyd-társulatnak is jusson megfelelő helyiség.

Hogy áll a leu?

Február 20-án fizettek 100 leiórt:

Párisban 7.85 frankot
Zürichben 2.40 frankot
Budapestben 1350 koronát
Bécsben 31.800 koronát
Brüsszelben 8.70 frankot
Newyorkban 45.50 centet
Berlinben 11400 márkát
Belgrádban 48.25 dinárt
Londonban 1 fontért 1025 leiót.

Játékos,

aki nyert és veszített.

Millió nyereség után — hat frank.

Az Aradi Közlöny párisi levelezőjétől. A játékos ember változhatatlan jellemre bontakozott ki azon az esküdtörvényszéki tárgyaláson, amelynek Degen Agoston bankhivatalnok volt a főhőse. Huszonhét esztendő volt mindössze Degen Agoston, csinos, kedves, elegáns, a nők kedveltje. A Morgan-Harles bankban vezette be a tételeket vastag könyvekbe, vagy fogalmazta az üzleti leveleket. — Látta a bankjegyeket, a külföldi valutákat, az értékpapirokat, az aranyrudakat s mindez a másé volt. Egy ragyogó tavaszi napon — ez még tavaly volt — nem tudott a kísértésnek ellentállani és belenyúlt a kincsek közé. Eleinte mindössze néhány járadékot szikkasztott, de azután bátrabb lett, nagyobb értékeket vitt magával haza. Összesen 600.000 frankot kitevő értékpapírt vett ki a bank trezorjából. Kiment Deauvillebe, a divatos fürdőhelyre és fanatikus hittel lépett a kaszinó játékasztalához. Nyert, nyert és nyert. Két teljes éjszakát töltött a játékasztalnál és összesen 1.100.000 frank nyereséggel állott fel. Azt gondolta, hogy a 600.000 frankot visszaadja a banknak. Nyomban kiállított egy utalványt 750.000 frankról a pénzt külön borítékba tette és elhatározta, hogy elküldi a bank címére. Sietett a postahivatalba, de ahogy elment a kaszinó előtt... nem tudott ellentállni a csábításnak és betért.

Leült játszani. Eleinte nyert, de veszített is... A veszteség izgatta, még nagyobb tételekben kezdett el játszani. Készpénze csakhamar eluszott. Támolygó léptekkel kifelé tartott, amikor belső zsebében megrizzent az a boríték, amelybe a 750.000 frankról szóló utalványt és a pénzt tette. Odakapott és nem tudott többé ellentállni a kísértésnek... Feltépte a borítékot és ki-

vette belőle a pénzt és ismét leült az asztalhoz. Veszett, egyetlenegy coup-t sem tudott többé nyerni. Az utolsó ezresek is feltették, de azok is eltűntek. Már csak százasai voltak! Elvesztettem őket. Csak 6 frank maradt a zsebemben. Ezzel a 6 frankkal nem lehet játszani. Felállott tehát és bódult, zúgó fejjel kibotorkált a játéktérből.

A bíróság az esküdtek verdiktje alapján öt esztendő börtönrre ítélte Degen Ágostot sikkasztás miatt. A büntetés végrehajtását azonban a bíróság felfüggesztette.

Szerelmes nők rohama.

(Az amerikai megszálló csapatok német főhadiszállásán.)

Az Aradi Közlöny berlini tudósítójától). Amikor tényre vált, hogy az amerikai kormány a Németország egy részét megszállva tartó csapatokat hazarendelte, Koblenzben székelő amerikai főhadiszállást a német lányok és asszonyok egész armádiája szállta meg, hogy Allen tábornoknak nehéz rébuszokat adjon föl. Ezek a kivétel nélkül szerelmes nőszemélyek mindegyike közel viszonyban áll az egyik vagy a másik amerikai katonával s egyáltalában nem akarta kibocsátani a szerelmi bilincsek alól.

A főhadiszállást megosztó nők között nagy volt a változat. Az egyik rész olyan nőkből áll, akiknek amerikai katonák már hazatértek és akik őket otthon hagyták. Ezek azt kérték, hogy vagy szállítsák vissza szerelmeseiket, vagy pedig engedjék meg, hogy utánuk mehessenek és Amerikában léphessenek velük az oltár elé. A másik részhez azok a tisztjes hája donok tartoztak, akik a még mindig Németországban tartózkodó katonáknak a menvasszonyai és akik azt kívánják, hogy szívük választottjával hamarosan összekel-hessenek és mint hites feleségek állhassanak arra a hajóra, amely a katonák hazaszállítását eszközli. Mindezekon kívül sok olyan német leány is akadt, aki arra kérte a főparancsnokot, hogy ilyen vagy olyan katonai vétségért elítélt és fogvatartott ideálját, ha mindjárt ideiglenesen is, bocsássa szabadon, hogy azzal megesküdhessen és az magával vihesse Amerikába.

Allen tábornok, akihez ilyen és e fajta könyörgéseket intéztek, már-már azt sem tudta, hogy hol a feje s ilvenformán nem is volt képes intézkedni. Amnyit azonban mégis kieszelt, hogy a távozásra készen álló amerikai katonákhoz, akik a német nők szerelmi hálójában fölakadtak, parancsot intézett, amelyben megmagyarázta nekik, hogy az esetben, ha Németországban megnősülnek, feleségeik otthon nem nyernek polgárjogot és hogy asszonyaik csak az esetben

követhetik őket, ha rendes utlevélük lesz és ha a német kvóta még nem telt be. Végül pedig felelősséget kell vállalniok feleségeikért.

Hogy ezek a szerelmi bonyodalmak mint értek véget, azt persze nem lehet tudni, de annyi valószínű, hogy az amerikai tábor-

Letartóztatott veszedelmes szélhámos.

(Aki detektívnek adta ki magát. — Izgalmas igazoltatás az aradi vasúti állomáson.)

Veszedelmes áldetektívét tartóztatott ma le az aradi államrendőrség. A letartóztatás izgalmas körülményeiről a következőket jelenti az Aradi Közlöny munkatársa?

Ma délelőtt Pascutiu Juont, a ki az állomáson veszteglő árukkal megrakott vagonok őrizetével volt megbízva, egy jól öltözött fiatalember szólította meg. Különböző kérdéseket intézett hozzá, majd igazolásra szólította fel. A mikor Pascutiu kétségbevonta az idegen igazoltatási jogát, az illető egy fényképes nyomtatott papírt vett elő, amellyel azt akarta bizonyítani, hogy ő Bucurestiből Aradra küldött detektív, aki fontos nyomozásokkal van megbízva és azt a megbízást kapta, hogy Pascutiut letartóztassa. Pascutiu, habár ártatlannak érezte magát, hitelt adott a fiatalember erélyes felszólításának és követni kezdte. Közben észrevette Pascutiu, hogy nem az állomás felé mennek hanem ide-oda bujkálnak a vagonok között. Mikor eziránt megkérdezte a fiatalembert, az durván rákiáltott és azt követelte, hogy azonnal adja át neki összes

írásait és fegyverét. Amikor erre az ő nem volt hajlandó, rárohant és erőszakkal akarta fegyverét kiragadni a kezéből. A nagy lármára többen odasiettek. A magát detektívnek kiadó fiatalember hangosan adta mindenkinek tudtára, hogy ő nyomozó közeg és hogy megbízatása az, hogy Pascutiutól elszedje az írásait és a fegyverét. Szerencsére az állomáson posztoló rendőr is odakerült, aki az állomás Perronjára hívta a lármázó ifjút és Pascutiut. Az állomáson levő inspekciós rendőrtiszt igazolásra szólította fel a fiatalembert, aki zavarba jött és menekülni akart, azonban lefogták. Összekötözve szállították az államrendőrségre, ahol kiderült, hogy Osrá Valérnak hívják, veszedelmes szélhámos, aki mindennél detektívnek adta ki magát és ilyen módon sikerült nagyszabású zsarolásokat végrehajtani. Valószínű, hogy a vagon órétől azért akarta a fegyvert elvenni, hogy azzal is igazolja nyomozói hivatását. A rendőrség szigorú nyomozást indított, mert valószínűnek tartja, hogy Aradon hasonló manipulációval már több nagyszabású bűntényt követett el.

Irodalom, művészet

Felemelték a színházi helyárait.

(Román színházak Aradon.)

Arad város színházi bizottsága délben ülést tartott és Róna Dezső színházgató kérésére a következő helyáremeléseket engedélyezte:

Nagy páholy rendes előadás 200 lei, premieren 250 lei, elsőrendű páholy 160—200 lei, elsőrendű zsöllye 40—50 lei, másodrendű zsöllye 35—45 lei, harmadrendű zsöllye 30—40 lei. Másodemeleti erkélyülés I. és II. sor 25—30 lei, a többi sorok 20—25 lei, harmademeleti ülőhely első sorban 15—20 lei, a többi sorokban 8—15 lei. A középkarzati állóhelyek 4—5 lei. A fel nem sorolt színházi helyek árai a régié maradtak. A színházi bizottság ezenkívül engedélyezte a színházgató aziránti kérését, hogy a huszonharmadiki Gárdonyi emlékünnepezen a Bor előadására 50 százalékkal emelhesse az árakat. Az előadás jövedelmének egy részét a színház a betegen fekvő Barics Gyula kórházi ápolásának költségeire fordítja. Marioara Voiculescu színházgató aziránti kérésének, hogy március 11-én és 14-én az aradi színházban előadást tarthasson, helyt adott a színházi bizottság. Azonkívül engedélyezte, hogy

a Misu Fotino társulata április 19-től 22-ig az aradi színházban vendégszerepelhessen.

Szendrey Mihály színházgató a következő nyilatkozatot küldte be hozzánk: A színházi bizottság ülésén egyáltalán szó sem esett arról, hogy a helyáremelés a tagok javára történék, sőt ellenkezőleg, úgy az indokolásban, mint a főpolgármester ur kérdésére igazolom, hogy a felemelés a dologi kiadásokra, az állami adó jegypótdíj s más illetékek terhére szükséges, amely kiadások olyan nagyok, hogy a jövedelem hatvan percentszázát fölemésztik.

A téli színház rendes heti műsora: Kedd: Faust. B. bérlet. Szerda: Éj királynője. C. bérlet. Csütörtök: Masa. A. bérlet. Péntek: Bor. Gárdonyi Géza emlékünnepe. B. bérlet. Szombat: Kék mazur. C. bérlet. Vasárnap délután: Aranymadár. Este: Tul a Nagykrivánon. A. bérlet. Huszár Károly vendégfellépésével.

Zenei szenzációja lesz Aradnak a milánói, drezdai, berlini és bécsi állami operaházak tagjainak együttes fellépése. Március közepén öt estén át vendégszerepel a városi színházban a kombinált operatársulat s a Carmenben, Parasztbecsületben, Bajazzokban, Toscában, a Pillangó kisasszonyban lépnek fel. A színház igazgatósága mind az öt estére jegyelőjegyzéseket már most elfogad.

Ladislav József jubileumát március elsején ünnepli meg az aradi színház. A nagytehetségű énekes másfél évtizedet töltött a színpadon és ebből az alkalomból diszelőadást rendez tiszteletére a szin-

ház igazgatósága. A jubiláló művész legbrilliansabb szerepében, a Rip von Wipkle-ben lép március elsején a közönség elé s ez estén a Rip minden szerepét elsőrendű színész fogja játszani.

Az Éj királynője szerdán este kerül színre premier-szereposztásban az aradi színházban. — Galetta-Csányi operettjét, a Masát, mely pár nap alatt egész Erdélyben nagy népszerűsége tett szert, csütörtök este mutatja be a színház.

Gárdonyi Géza emlékünnepe pénteken este a Bor előadásának keretében rendezi az aradi színház igazgatósága. A hallhatatlan író emlékének méltó módon áldoz a színház. A Borban az aradi közönség kedvelt drámai művésznője, L. Kis Mariska ez alkalommal fellép. Az előadást Bérczy Lajos, a Kölcsey-Egyesület főtákarának be-széde vezeti be. Az előadás hely-árait a színház igazgatósága mérsékelten felemelte és a bevétel egy részét a betegen fekvő Barics Gyula kezelési költségeinek fedezésére fordítja. Ez alkalomból a színház Barics Gyula javára felülfizetéseket köszönettel elfogad.

Környei hangverseny közbejött akadályok miatt egy-két nappal későbbre lett elhalasztva. Megváltott jegyek érvényesek.

Szuhanek Oszkár és Tóth Gyula kiállítás a Kulturpalotában szerdán este 7 órakor zárul. A kiállítás délelőtt 10—1-ig és 3—7-ig díjtalanul meglekinthető.

Milliók festményekért. Budapestről jelentik: Az Ernst-muzeumban a közönség rendkívüli érdeklődése mellett folyik a XX. művészeti aukció. Az elért eredményekből kiemeljük a következőket: Balin mythologiai jelenete (22) 455.000 K, Breughel Istenek lakomája (23) 1.900.000 K, Bemmel Tábori jelenet (33), 390.000 K, Benckelaar Piaci jelenet (36) 281.000, Bihari genrekép (41) 200.000 K, Catena Madonna (71) 740.000, Cossa Szent család (77) 1.500.000 K, Daubigny Tájképe (89) 425.000 K, Délnémet festő Pietája (96) 1.000.000 K, Luca Giordana Szent Jeromosa (164) 530.000 K, Hellemont Bucsuja (164) 750.000 K, Jordaens Éneklő társaság (209) 1.360.000 K. Az iparművészeti tárgyak közül Evőkészlet (1056) 1.900.000 K, Kanna (1016) 132.000 K, Tálca (1050) 200.000 K, Diszváza (1243) 360.000 K. Az aukció a jövő egész héten át folyik.

Friedrich utazik.

(Asztmatikus bajára keres gyógyulást.)

Budapestről jelentik: Politikai körökben napok óta beszéltek arról, hogy Friedrich stván a „Szit-tya-Tábor” egyik vezére legközelebb Olaszországba utazik, hogy az olasz fascistákkal keressen összeköttetést. E hírekkel kapcsolatban rövidesen megérkeztek a cáfolatok, amelyek azt hangoztatták, hogy Friedrichnek egyelőre nem célja Olaszországba utazni. Az utazás azonban mégis bekövetkezett s mindez oly időben történt, hogy Friedrich közvetlen környezete is csak az utolsó pillanatban értesült az utazás pontos idejéről. Friedrich hívei titokzatos módon adták tovább a nagy eseményt, maga Friedrich elutazásának kö-

rülményeiről és céljáról ezeket mondta:

— Politikai céljaim nincsenek. Azok a kombinációk, amelyek elutazással kapcsolatos kerin- genek, nem fedik a valóságot. — Ammi az igazság, hogy hetek óta nem tudok már aludni, ammyra gyötör az asztmám, ennek az elhatalmasodását akarom meggátolni s mert orvosaim azt javasol- ják, hogy délvidéken keressek gyógyulást, ezért utazom Itáliába. Remélem, hogy az enyhe olasz klíma visszaadja egészségemet.

HIREK.

Libits Adolf nagybeteg.

(Vérmérgezés. — József főherceg és Augustia főhercegnő látoga- tása.)

Budapestről jelentik: Január 10-ike óta súlyos betegen fekszik Eötvös-utcai lakásán Libits Adolf udvari tanácsos. József főherceg uradalmainak jószágkormányzója. A 73 éves Libits Adolf megbete- gedése tragikus körülmények kö- zött történt és ez csak növeli az általános részvétet, melyet széles körökben éreznek iránta. Tudósi- tónk érdeklődött Libits Adolf há- ziorvosánál, dr. Czyszewsky Gyula egészségügyi tanácsosnál, aki Libits Adolf betegségéről a követ- kezőket mondotta:

— Január 10-én este jött ha- za egy vacsoráról és még az éj- jel rosszul lett. Azóta nem kelt fel az ágyból, bár állapota közben már jobbra fordult. Korányi és Wenhardt tanárok mindennap meglátogatják, éjszakára a Rókus kórházból egy orvos van mellet- te és én is folyton itt vagyok, mert állandó orvosi felügyeletre van szüksége. Megállapítást nyert, hogy a betegsége mérgezésről származik, amely vérmérgezés. Az ilyenfajta mérgezésből a leg- ritkább esetben gyógyul fel vala- ki, rendszeren két-három hét után bekövetkezik a katasztrófa és Li- bits Adolf csak erős szervezettel húzta mostanáig. Szombaton a beteg állapota rosszabbodott. El- vesztette az eszméletét és azóta csak injekciókkal tartjuk. Most már csak a csoda segíthet. Korá- nyi és Wenhardt is megállapítot- ták, hogy Libits Adolf állapota válságosra fordult.

Libits Adolf környezetéből azt mondják, hogy József főherceg és Augustia főhercegnő asszony min- dennap kétszer is meglátogatják jószágkormányzójukat. Őket még tegnap is felismerte és beszélge- tett velük. Mára virradóra azon- ban állapota egyre rosszabbodott.

— Miért késett a bucaresti gyors? Ma a déli órákban olyan hírek ter- jedtek el Aradon, hogy a Bucaresti- ből Arad felé futó nemzetközi gyors vonatot szerencsétlenség érte a teiusi (tövisi) állomáson. A gyors- vonat, amelynek reggel nyolc óra- kor kellett volna Arad állomására befutnia, csak a késő délutáni órák- ban érkezett meg. Hír szerint a gyorsvonat hibás váltóállítás kö- vetkeztében egy tehervonatnak fu- tott neki a teiusi állomáson. Az ös- szeütközés azonban már az állomá- son történt, amikor a gyors már csak lassan haladt és csak néhány raggon rongálódott meg. Ember- ségben nem esett kár.

— Közjegyzői kinevezés. Az igazságügyi kormány dr. Busch- mann András lipovai (lippai) ügy- védet Lipovára kir. közjegyzőnek nevezte ki. Az eddigi közjegyzőt, dr. Ilica Jánost Oradea-marera (Nagyváradra) helyezték át.

— A reformpárt a magyar parla- mentben. Budapestről jelentik: A nemzetgyűlés mai ülésén Giesswein Sándor bejelentette a reformpárt megalakulását, amelyet hosszabb beszéd kíséretében tett meg. Ezután harmadszori olvasásban elfogadták az éjszakai munkáról szóló törvény- javaslatot.

— Nyomorgó osztrák főherceg. Bécsből jelentik: Lipót Ferdinánd volt osztrák főherceg, Wölling Fer- dinánd néven tartózkodik Schweiz- ban. Az egykor fényes dinasztia sarja most a szó szoros értelmében nyomorog. Legutóbb egy bécsi bank tisztviselője volt, amely most elbocsátotta. A napokban a schweizi lapokban hirdetését tett közzé, melyben fordítónak ajánl- kozik olcsó feltételek mellett. Ha így folytatódik a sorsa, valószínű, hogy Zug város, melyben naturalizált, maholnap kénytelen lesz ellátásáról gondoskodni.

— Halálozás. Budapestről jelen- tik: Pozsonyi Eckhardt Vilmos, az Ergon vezérigazgatója, Makó volt országgyűlési képviselője, szombaton Budapesten meghalt. Holttestét vasárnap délután 3 órakor szentel- ték be a kerepesi uti temető halottas- házában. Altenburger Gyula a Nemzeti Gazdasági Bank nevében bucsuztatta el az elhunytat. Eck- hardt Vilmos holttestét Makóra szállították, ahol február 21-én dé- után temetik el a családi sírbolt- ban.

— Dróttalan telefonállomások Magyarországon. Budapestről táv- iratozzák: Csepelen most építik az első dróttel nélküli telefonállomást, a második Sopronban lesz. Mindkét állomás a telefonforgalmon kívül, dróttalan táviróüzemben is hasz- nálható. Legközelebb kísérleti for- galom indul meg, s azután átter- nek a nyilvános forgalomra.

— Copernicus emlékezete. Rómá- ból jelentik: Tegnap ünnepelték a csillagászok Copernicus születésé- nek négyszázötvenedik évforduló- jat.

— Magyar város Amerikában. Newyorkból jelentik: Az Egyesült Államok Kentucky államában Himmlerwilleben magyar város épül, amely új magyar lapot ad ki. A lap címe „Kis Magyarország” és célja, hogy a régi hazával fenntartsa a kapcsolatot.

— Tűz egy amerikai milliár- dos házában. Newyorkból jelentik John D. Rockefeller palotájában Newyorkban az elmúlt héten a kora reggeli órákban, amikor még az egész család ágyban volt, tűz ütött ki. A rendőrség idejekorán értesült a tüzről és felköltötte az alvó milliárdosokat, akiknek si- került biztonságba helyezni magu- kat. Csak Almira Rockefeller, a milliárdos huga kábult el az óriási füsttől és nem tudott menekülni. Az elájult leányt édesanyja men- tette meg, aki füstön és lángokon keresztül vitte le a leányt a három emeletről. A tűz óriási károkat okozott.

— Istálló-tűz. A Strada Grivitei 77. számú házban ma délelőtt az istálló kigyulladt. A kivonult tűz- oltóságnak hamarosan sikerült a tüzet eloltani.

Megszavazták a deviza-törvényt

(Nincs különbség a bankok között.)

A Kormány, mint ismeretes, törvényjavaslatot készített a de- viza-forgalom szabályozásáról, a melynek a deviza-kereskedelem- mel foglalkozó pénzügyi intézetek- re nézve az volt a sérelmes rendel- kezés, hogy a pénzügyi intézetek de- viza-átutalását korlátozta. A tör- vényjavaslat úgy szól, hogy ezen- tul deviza-átutalást a helyi ellen- őrző bizottságok engedélyével vé- gezhetnek a pénzügyi intézetek, azon- ban ez a bizottság egyes bankok- nak azt a kedvezményt adhatja meg, hogy a deviza-átutalásai- hoz nem szükséges az előzetes engedély. Ez a rendelkezés ter- mézetesen érzékenyen érinti azo- kat a pénzügyi intézeteket, amelyek nem részesülnek a különleges ked- vezményben, hiszen ezek nagy hátrányban lennének a kivételben részesülő bankokkal szemben. Zi- ma Tibor Arad város országgyű- lési képviselő ma értesítést küld-ött Aradra, amely szerint a kép- viselőhöz tegnap megszavazta a deviza-kereskedelem szabályozá-

sáról szóló törvényjavaslatot. Zi- ma képviselő közölte azt is, hogy előzőleg eljárta Bratianu Vintila pénzügyminiszternél és rámuta- tott a törvényjavaslat sérelmére. Együttal azt a kívánságát fejezte ki a pénzügyminiszter előtt, intéz- kedjék, hogy minden pénzügyi intézet végezhesen deviza-átutalásokat utólagos revízióval. Bratianu Vin- tila pénzügyminiszter kijelentet- te, hogy utólag beveszik a tör- vényjavaslatba azt a rendelkezést miszerint mindazok a pénzügyi in- tézetek, amelyek a törvény megsza- vazása előtt foglalkoztak deviza- kereskedelemmel és büntetve nem voltak, a helyi ellenőrző bi- zottság előzetes engedélye nélkül utalhatnak át devizákat. Ezzel az intézkedéssel a miniszter megszü- nti azt a sérelmet, amely az ere- deti javaslat értelmében egyes pénzügyi intézeteket érte, de együttal megakadályozza azt, hogy a jö- vőben deviza-bankok gomba mód- ra szaporodjanak.

— Hol van Tabakovic Dusan?

Budapestről jelentik: Tabakovic Dusan, a Devizaközpont igazgató- ja, több mint egy hete nincs a hi- vatalában és az érdeklődőknek azt mondják, hogy családi ügyben Aradra utazott. A hivatali szobája előtt türelmetlenkedő ügyfelek ebbe sehogysen akarnak belenyugodni és szentül hiszik, hogy a Deviza- központ igazgatója itt van a főváros- ban és csak terjeszti elutazása híré- t, hogy a devizátkerők sok zaklatásai- tól menekülhessen. Ez azonban té- vedés. Tabakovic Dusan tényleg elutazott, bár azt beszélnek, hogy nem családi ügyben és nem Aradra, hanem távolabb eső országokba, ahol a Devizaközponttal kapcsola- tos ügyek elintézésében fáradozik és ahonnan csak a jövő hét táján tér vissza a fővárosba.

— Egy béli tudósítás epilógusa.

Az Aradi Közlöny január 27-i szá- mában „Farsang a megyében” cím- mel hosszabb tudósítás jelent meg egy soborsini jelmezbiárról. A köz- leményt egy Soborsinból névalírás nélkül beküldött tudósítás alapján jóhiszeműleg tettük közzé. A névtel- len tudósító rutul visszaért lapunk jóhiszeműségével, amennyiben, mint utóbb kiderült, a tudósításban telje- sen valótlan, sőt rosszindulatú ada- tok voltak. Arra számított a névtel- len félrevezető, hogy egy lapnak nincs oka egy egyszerű jelmezbiár- ról beküldött tudósítást még külön ellenőrizni is. Így történt azután, hogy közleményünkbe több olyan adat került, ami számos soborsini előkelő családnak kellemetlenséget okozott. A névtelen tudósító izlé- selenségét retorzióval akartuk illet- ni és beküldöttük az eredeti kézira- tot a soborsini csendőrségnek az- zal, hogy annak beküldőjét kutassa ki, hogy ellene a törvényes eljárást megindíthassuk. A mai napon azzal a megjegyzéssel kaptuk vissza az odiózus kéziratot, hogy annak szer- zőjét kinyomozni nem sikerült. Meg- állapítást nyert azonban, hogy a tu- dósításban foglalt előkelő családok egyike sem vett részt a szóban forgó jelmezbiárról. Ezek után nem tehe- tünk egyebet, mint teljes jóhiszemű- ségünk tudatában sajnálatunknak adni kifejezést afelett, hogy az apokrif tudósításban aposztrofált

családok velünk együtt egy rossz- hiszemű névtelen tudósító áldozatai lettek.

— Házasságok. Ungurean József művezető-tanár és Polacsek Erzsé- bet urleány házasságot kötöttek.

Klopott Berta és Gárdos Lajos ma tartották esküvőjüket Maros- ilyén. (Minden külön értesítés he- lyett.)

— Milyen lesz a tavaszi divat?

Párisból a tavaszi divatra vonat- kozóan a következő jelentést kap- tuk: Tavasszal a selyem és a fé- nyes szövetek fognak uralkodni. A matt szövetek csak az idősebb évfolyamok viselik. Rendkívül divatosak lesznek az ugynevezett zsakettruhák, amelyeket fényes selyemből készítenek, vagy crepe de chineből, vagy könnyű pongis- ból. A grande toilette anyaga a matelasée. A tavaszi toiletteket vonala továbbra is rendkívül kar- csu és a szoknya majdnem a föld- dig ér.

— Elfogott betörő. Az aradi ál- lamrendőrség ma délelőtt veszedel- mes tolvajt tartóztatott le. Mihai Györgyi már régen körözi a rend- őrség különféle tolvajlások és betö- rések miatt. Ma délelőtt a Maros partján sikerült elfogni a veszedel- mes embert, aki a kihallgatás során számos lopást és betörést ismert be.

— Tanfolyamok. E hónap 23-án kezdődik a fa- és fémpari szakisko- lában egy fűtési tanfolyam román nyelven és egy gőzturbina kezelői tanfolyam. Beiratkozások minden hétköznapon d. u. 4—6-ig az iskola igazgatóságánál.

— Volt főispán és festőművész véres párbaja. Budapestről jelentik: Péntek este a Fodor-féle vivóterem- ben véres kimenetelű kardpárbajt vívtak egymással Egan Imre dr. nyu- galmazott főispán és Bródy Illés festőművész. A párbajt, amelyre összeszólközés adott okot, súlyos feltételek mellett vívták meg. Egan segédei Prónay Pál alezredes és Gyulay Zoltán voltak. Bródy pe- dig Rác Vilmos dr. és Egyed Zoltán. Az első összecsapásnál mindkettőn lapos vágást kaptak, a második me- netnél Egan jobbkarján a csuklótól a könyökig terjedő mély sebet ka- pott, mire a párbajt beszüntették. A felek nem békültek ki.

— **Vas Gereben születésének századik évfordulója.** Szekszárdról jelentik: A tolnamegyei Fürged községben április 7-én ünneplik Vas Gerebennek, a kiváló magyar regényírónak százéves születési évfordulóját. Vas Gereben, családi nevén Radákovits József 1823-ban született Fürgeden, meghalt Bécsben 1868-ban. Nevezetesebb munkái: A nemzet napszámokai, Egy alispán, Te kintetes urak, Nagy idők, nagy emberek, Pörös atyafiak, stb. Eleven és mulatságos korpéit ma is szívesen olvassák.

— **Matematikai problémák az ókorban** című előadását Neidenbach Emil tanár az aradi mérnök- és építészegyletben e hó 22-én, csütörtök délután 6 órakor folytatja.

— **A vasárnapi ATE. estély sikerét** előre is biztosítja az a körülmény, hogy a háziasszonyi szerepet Dörner Jánosné urnó vállalta el, kinek támogatására az elit hölgytársaság a legnagyobb készséggel vállalkozott. A kitűnően megszervezett cukrászda, pezsgősátor, büffé, korcsma és trafikban a legolcsóbb árakat állapította meg a rendezőség. A műsor is kedves, intim lesz, úgy, hogy egy minden tekintetben kellemes estélynek leszünk tanúi.

— **Ne fogadjon el csak Höfer gyermekhintőport és Baby-crém.**

— **Papp János:** A kivétel és behozatal szabályai az új vámtarifával, megérkezett. Kelet hírlapiroda.

— **Arca, keze a hidegtől többé ki nem pállik,** mert az ellen Kaiser-Borax biztosan beválik.

— **A rokkant katona gyilkossága.** Zágrábról jelentik: Tegnap délelőtt a zágrábi rokkantügyi hivatal igazgatójához, dr. Critas Lubomirhoz beállított egy rokkant katona, aki egy levelet adott át neki. Mialatt Critas a levelet olvasta, a katona közvetlen közlőről három lövést adott le. Az igazgató néhány perc alatt kiszenvedett. A merénylő elmenekült. A gyilkosság valószínűleg bosszu műve volt. A rendőrség nyomoz a katona kézrekerítése érdekében.

Negyszázmillió alvégrendelet.

(Egy bukott bankár csalásai.)

Budapestről jelentik: **Bolgár Tivadar**, a bukott váci bankár ügyében a rendőrségi nyomozás a befejezés felé közeledik. A rendőrség már teljesen tisztázta, milyen módszerrel csalta lépre Bolgár Tivadar a hiszékeny embereket. Most már csak a hitelezők teljes listáját kell összeállítani. Ez némi nehézséggel jár, mert a legtöbb károsult, különösen azok, akik előkelőbb társadalmi osztályokhoz tartoznak, vonakodnak feljelentést tenni Bolgár ellen és még mindig a kiegyezés lehetőségében bíznak. Noha többszázmillióra rug Bolgár tartozásainak összecsége, a budapesti rendőrségen a 12—15. a váci rendőrségen pedig mindössze másfél—kétfélmillió korona követelést jelentettek be a károsultak. Bolgár Tivadar őrizetbevétele első óráiban azt állította, hogy ki tudja elégíteni teljesen hitelezői követelését. Nagy összegű fedezetről beszélt és lebonyolításra váró tőzsdéi üzleteket emlegetett. A rendőrség természetesen kiterjesztette ebben az irányban is a nyomozást és a hitelezők köréből alakult ötös bizottsággal szombaton kutatást végzett Bolgár váci lakásán. A ku-

tatás nagyon gyenge eredménnyel végződött, mert ha Bolgár minden ingóságát is számitásba vesszük, vagyonának értéke akkor sem haladja meg a 20—25 millió koronát. Az ötös bizottság még kevesebbre, 16 millió koronára becsülte Bolgár Tivadar aktiváit. A házkutatás után a rendőrség zár alá helyezte Bolgár Tivadar václakását és lefoglalta az ott talált értékeket.

Bolgár Tivadar üzleti fogásával közül egyik legsikerültebb volt az, hogy több kliense jelenlétében végrendeletet készített. **Végrendeletében 100 millió vagyonról rendelkezett** és nem mulasztotta el kikötni, hogy örökösei nem játszhatják el a tőzsdén azt a vagyont, melyet ő becsületes munkával szerzett. Természetes, hogy a tanuként jelenlévő kliensek kiterjesztették a hírt a városban, hogy Bolgárnak micsoda hatalmas vagyona van és a játszani akaró közönség még nagyobb bizalommal vitte pénzét Bolgár Tivadar bankházába.

Kun Béla

parancsnoka.

(Egy kis baj télikabát-lopás miatt.)

Pozsonyból jelentik: A pozsonyi törvényszék egyik büntetőtanácsa előtt különös emberke állt lopás vádjával terhelten. Vézna, kissé sápadt, beteges arcú, a kin meglátszott, hogy kivette részét az életből. **Körmendi Gyula Jenőnek** hívják, harminchárom éves, valamikor pincér volt, de a magyar kommun idején neki is „fölvitte” dolgát az új világnézet és hogy-hogy nem, egy szép napon arra ébredt, hogy állomásparancsnok lett belőle. A „jó” időknek hamarosan befellegzett s a többi hatalmassal neki is le kellett mondania. De mert a jó életet nagyon megszokta, tavaly december 6-án utlevél nélkül átsompolygott a határon és eljött Pozsonyba egy „kicsit széjjelnezn”. Mert éjjeli szállása nem volt, elhatározta, hogy ingyenes lakást keres. Bezárta magát a „Pipához” címzett vendéglőbe s mikor reggelre újra kinyitották az ajtókat, Körmendi egy szép télikabáttal gazdagabban akart kisompolyogni a házból. A terv azonban nem sikerült. A volt állomásparancsnokot lefogták s tegnap délelőtt állott a bíróság előtt. A lopást váltig tagadta s kijelentette, hogy soha életében nem volt a „Pipában”. A táblabíró ama kérdésére, hogy mi a foglalkozása, így válaszolt:

— Most semmi, de azelőtt állomásparancsnok voltam.

— Milyen állomásparancsnok?

— Én, kérem, Magyarországon voltam parancsnok Kun Béla idejében...

A bíróság Körmendit bűnösnek találta s büntetett előéletére való tekintettel 7 hónapi börtönre ítélte. A parancsnok az ítélet után iszonyu dühbe gurult.

— **Disznóság** — mondotta — így elbánni egy intelligens emberrel!

Az ítélet ellen Körmendi föllebezést jelentett be. De még akkor sem tudott megnyugodni és hangosan adott megbotránkozásának kifejezést. Az örök a szegény „parancsnokot” csöndesen kivették a teremből.

Ujabb

köpenicki kapitány.

(Aki becsapott egy olasz városi).

Turinból jelentik: Néhány nap előtt megjelent a turini rendőrkapitányságon egy fiatalember, ki egy **De Bono** tábornoktól származó igazolvánnyal az új olasz nemzeti milícia nyolc parancsnoka egyikének mutatkozott be és a rendőrfőnök segítségét kérte különböző nyomozások és házkutatások megtartásához. A rendőrfőnök természetesen szolgálatkészen négy magasabb tisztviselőt bocsátott rendelkezésére az állítólagos parancsnoknak, aki erre a rendőrségi autón különböző hivatalokba vitette magát és mindenütt házkutatást tartott. Közben a fascisták turini parancsnokságánál gyanussá vált a dolog, mire a fiatalembert, a kit a város egyik vendéglőjében, a hol a rendőrtisztekkel éppen lakománál ült, találták meg, felszólították, hogy igazolja magát. Erre a rendőrtisztek állottak jót a „parancsnokért” és kijelentették, hogy fontos és titkos politikai misszióban jár. A fascisták ekkor eltávoztak, de másnapra kihallgatásra rendelték a parancsnokságra. Másnap a fiatalember autóba szállott, hogy állítólag a parancsnokságra menjen, de ehelyett az állomásra hajtatott és elutazott. Nyomozni kezdtek, de mindezekéig eredménytelenül és most senki sem tudja Turinban, mi volt a fiatalember célja, mert hiszen könnyen megtehetné volna, hogy házkutatással al kalmával anyagi előnyöket biztosítson magának, de ő semmit nem vitt magával, csak eljátszotta ezt a hivatalos komédiát.

Mozi.

• **Megrendítő dráma** kerül bemutatóra szerdán az Apollóban. Vallomás a címe ennek a hatalmas, a lelkekbe markoló történetnek, amely párhuzamosan egymásnak két nővér nagy-nagy tragédiáját hozza elének. Előbb Brigittát, aki végzetes szerencsétlen szerelme következtében eszt veszte, s huga, a fiatal orvosnővendék bosszút esküszik. A véletlen úgy hozza, hogy az orvosnő a csábító fiának a felesége lesz s a mikor az baleset következtében megvakul, akkor derül ki a rettenő titok. A szerelem és a fogadalom kétségbeesett erővel küzd benne, végül győz a jobb érzés, a nő megmenti férjét a megvakulástól, a csábítónak pedig — férje apjának — megbocsát s csak egy cél lebeg előtte, segíteni a szenvedő emberiségén.

• **A Sing-Fu-Varieté titka** lesz az Uránia szerdai szenzációja. Idegizgalmas, érdekes történet, amelynek főhőse Daré mérnök, a kit gazdája a petroleumtrust vezetője petroleumkutak átvizsgálására küldött s akit ellenfelei min-

denáron meg akarnak semmisíteni. A mérnököt a pénzvágyó bányatulajdonos kelepcebe csalja, majd gyilkossággal vádolja meg, úgy, hogy le is tartóztatják. A trust-vezér azonban kiszabadítja Darét, aki teljes erejével a titkok után kutat, felfedezi a bűnsorozat s a gonoszterv-banda vezetőit rendőrkézre juttatja.

• **Szombaton kerül bemutatásra** az Apollóban „A farao hitvese”, a világ legnagyobb filmje, rendezte Lubitsch Ernő. A film főszereplői Emil Jannings, Paul Wegener, Harry Liedtke, Albert Bassermann, Dagny Servacs, Lydia Salமானova.

Newyorki köhögés,

amelyet Londonban hallottak

(A dróttalan telefon legújabb esodái.)

— Londonban ültem, és hallottam, amint valaki Newyorkban köhög...” Aki ezt olvassa, ne gondolja a világért sem, hogy az az ur, aki ezt a kijelentést tette, bolond, sem azt, hogy az a bizonyos, aki Newyorkban köhögött, olyan szörnyű meghülésben szenved, hogy köhögése óceánokon át hallatszik, nem, itt csupán a Londonban az elmúlt héten megtartott legújabb rádiótelefonkísérletről van szó. A londoni New-Southgate egyik gyárában végezték ezt a kísérletet, hol hajnali két órakor körülbelül ötven főnyi közönség gyűlt össze különböző kormányhivatalnokokból és szakemberekből, hogy a Newyorkkal létesített új rádiótelefonikus összeköttetést kipróbálják. Ebből az alkalomból ötven széklet állítottak föl, mindegyik szék előtt egy-egy pár telefonkagyló fektült, melyek az épületen kívül, egy kis kunyhóban fölállított főkvevő állomással vannak összeköttetésben. Nemsokára megindult az összeköttetés és a székeken a kezükben ülő ötven ember hiedlen konstátálta hogy egész tisztán és világosan úgy, mintha csak londoni telefonon beszélnének, hallja, amint Newyorkban tehát hatezer kilométernyire, beszélgetnek az emberek. Hallották többek közt Carty amerikai tábornok kétórás beszédét is, sőt azt is, amint a tábornok beszéd közben köhögött és a torkát köszörülte.

Marconi ezt az eseményt óriási lépésnek tekinti a dróttalan telefonálás diadalutján, de véleménye szerint a dolog még nem fejezett annyira, hogy a London és Newyork között fennálló üzleti összeköttetések lebonyolítására is alkalmas volna. Elsősorban az időpont sem alkalmas üzleti beszélgetésekre, mert a dróttalan telefonálás lehetőségei az éjszakai órákban a legkedvezőbbek és a téli időjárás is alkalmasabb egyelőre a rádiótelefon használatára a nyárinál. Ezenkívül a beszélgetés egyelőre csak Newyorkból történhetik, amennyiben a londoni földalatti állomás még sok tökéletességre szorul. Marconi azonban reméli, hogy két éven belül annyira fejlődhetik a dolog, hogy London és Newyork nyugodtan beszélgethetnek egymással. Marconi azt is hozzáteszi, hogy ez idő alatt olyan készülék föltalálása is lehetségessé válhatik, hogy kiküszöbölje a rádiótelefonon folytatott beszélgetéseknek idegenek által való fölvevését és kifüggetését.

Lloyd George a Ruhr-megszállásról.

(Ujabb felszólítás a német vasutasokhoz.)

Londonból táviratozzák: Az angol munkáspárt ma kezdte meg vitáját az angol parlamentben a Ruhr-megszállás kérdésével kapcsolatosan a jóvátételről. Fischer képviselő kijelentette, hogy ő barátja Franciaországnak. Lahbert azt kérdezte Bonar Law miniszterelnöktől, hogy hozzájárult-e a német jóvátétel leszállításához és az angol kormány hajlandó-e a szövetségeseitől járó követeléseiről lemondani? Baldwin válaszában kijelentette, hogy a németek a jóvátétel összegének leszállítása tárgyában még nem terjesztettek elő javaslatot. Wedgwood azt kérdezte a kormánytól, igaz-e, hogy a németek eredetileg nagyobb összeg megfizetését ajánlották, mint amennyit most követelnek tőlük. Baldwin erre igennel válaszolt. Majd Robert Cecil beszélt, aki kijelentette, hogy szerinte az angol politikának csak egyetlen célja lehet, még pedig az, hogy ápolja a brit-francia barátságot. Ezután Lloyd George emelkedett szólásra, aki esodálkozását fejezte ki Robert Cecil magatartása felett, mert épen ő volt az, aki még két évvel ezelőtt a népszövetségre akarta bízni a jóvátételi kérdést.

— Amíg a kabinet élén állottam, — mondotta Lloyd George, — addig Robert Cecil mostani nézetét képviseltem, kijelentvén, hogy az angol-francia demokráciának karöltve kell járnia. Ez az álláspont azonban nem jelenti azt, hogy Anglia köteles Franciaország különkezelését helyesezni. Bonar Law a jó viszony fenntartására mindent elkövetett. A németországi súlyos zavargások Angliára és Franciaországra a legnagyobb veszélyt jelentik. Anglia azt javasolta a francia kormánynak, hogy egyezzen meg Németországgal.

Essenből táviratozzák: A francia megszállók a német vasutasokhoz ma újabb felhívást intéztek falragaszokon, amelyben a többek között a következőket mondják: „Ez legyen az utolsó felhívás az együttműködésre. A német kormány segítőakciója hamar összedől. A vasutasok nagyrésze hajlandó a francia megszállóknak engedelmessé válni és ezek francia és belga védelem alatt állanak.” Ezután a felhívás a legnagyobb szigorú helyezi kilátásba a nem engedelmessé válni szemből s a következő szavakkal fejezi be: „Gondoljatok feleségeitekre és gyermekeitekre s végezzétek rendben szolgálatotokat.” Azt hiszik, hogy nem engedelmessé válni esetén az engedetlen német vasutasokat és családjaikat eltávolítják a vasuti épületekben levő lakásaikból.

Párisból táviratozzák, hogy Poincaré miniszterelnöknél ma tisztelgett a lotharingiai gazdák egy küldöttsége és Poincaré felhasználta az alkalmat annak a kijelentésére, hogy a francia kormány csupán a szerződések betar-

tását követeli és ezért szerzett zálogokat. A franciák mindaddig a megszállott területen maradnak, amíg ez szükséges lesz. Nem örökre, — mondotta Poincaré — hanem addig, amíg Németország nem teljesíti kötelezettségét. Poincaré különben a külügyi bizottság mai ülésén hosszabb beszédben ismertette a Ruhr-vidék és Memel kérdését. Beszédjéből azonban semmi sem került nyilvánosságra, mert a bizottság tagjait szigorú hallgatásra kérte. Sőt még hivatalos közleményt sem adtak ki beszéde tartalmáról.

Párisból táviratozzák: Tirard a Rajna-bizottság francia elnöke a Petit Parisien tudósítójának kijelentette, hogy egészen bizonyos a Ruhr-akció sikerében. A német ellenállás ugyan még mindig tart, ezt azonban csak a német kormány csinálja, míg a nép és a hivatalnokok ettől távol állanak. Eddig is már 400 hivatalnokot utasítottak ki a megszállott területekről, de a hivatalnokok ennek dacára még mindig Berlinnek engedelmessé válnak. Végül kijelentette még, reméli, hogy az életbelépő intézkedések meghozzák gyümölcsüket és ezért a francia kormány továbbra is elszánt marad.

Trierből táviratozzák: A Ruhr vidékre újabb francia megszálló csapatok érkeznek. Eddig tizenöt francia katonavonalt haladt át a városon, amelyek tüzérrel és más műszaki csapatokkal voltak felszerelve.

Közgazdaság.

A francia frank.

A márka lassan visszafelé csuszik Zürichben és ezzel szemben a francia frank irányzata lassan emelkedést mutat. A mai nyitáskor ismét elérte a 32-ös árfolyamot, a zárlatnál 17 és fél ponttal tovább emelkedett. A francia lapokat erősen foglalkoztatta a frank esése és a Journal des Debats a frank áresésével foglalkozva kijelenti, ha ez tovább tart, akkor nem fartható fenn a francia kormány papirpénzforgalom mérseklése, hanem a középeurópai államokhoz hasonlóan az inflációs politikának kell bekövetkeznie. Párisban a leu ismét emelkedett és a 8 frankos ár közelségébe jutott. A budapesti Devizaközpont ma összes jegyzéseit ártérítelte a korona esésének megfelelően. Aradon ma egy leuért 15.20 magyar koronát adtak.

Aradon a vasutasok. (Február 20.) Dollár 218, márka 0.01.50, szokol 6.40, dinár 2.10, francia frank 14.10, magyar korona 0.07. Kifizetések: Budapest 15.30, Bécs 325, Berlin 0.00.90, Prága 6.55.

Bucurestii devizazárlat. (Február 20.) Kifizetések: Páris 13, Berlin 0.01, London 1025, Newyork 225, Milano 10.50, Zürich 41.50, Bécs 0.0032, Prága 6.55, Budapest 0.09. Valuták: Napoleon 800—820, márka 0.0120—130, leu 1.25—1.30, angol font 1030—1035, francia frank 13.40—13.50, svájci frank 41.50—42, lira 10—10.40, drachma 2.30—2.40, dinár 1.90—2, dollár 220—222, lengyel márka 0.0070—75, osztrák korona 0.0030—32, magyar korona 0.07—7.50, szokol 6.40—6.50.

Zürichi nyitás. (Február 20.)

Radio Hirdetési Iroda 2887/a. sz.

18743

A „Katonai Strandfürdő“

igazgatósága 1923. évi fürdőidényre, a Strada I. Bratianu (Weitzer-u.) 1. sz. I. emelet, 2. sz. ajtó alatt naponta d. u. 2 órától 4 óráig megkezd

bérleti előjegyzéseit.

A régi bérlők kabinjai március hó 1-ig fentartatnak. 786

Berlin 0.02.45, Newyork 529.75, London 2487, Páris 32, Milano 24.5250, Prága 15.6750, Budapest 0.19.50, Belgrád 5.05, Varsó 0.01.45, Bécs 0.007450, bélyegzett 0.0075. Zürichi zárlat. (Február 20.) Berlin 0.02.37, Amsterdam 209.50, Newyork 529.75, London 2487, Páris 32.1750, Milano 25.4250, Prága 15.6750, Budapest 19.50, Belgrád 5.05, Bucurest 2.40, Varsó 0.01.45, Bécs 0.007450, bélyegzett 0.0075. Budapesti devizaközpont jegyzése. (Február 20.) Napoleon 10.200, angol font 12700—13000, dollár 2700—2775, francia frank 162—172, lira 130—136, márka 13—15, osztrák korona 0.03.80—4, leu 12.50—13.50, szokol 80—84, svájci frank 510—530, dinár 25.50—25.70, lengyel márka 0.06.50—750, leu 15.50—16.50, hollandi forint 1065—1100.

A pécskai járási gazdasági tanácskarpénztár r. t. 18-án, vasárnap tartotta évi rendes közgyűlést, melyen Fazekas Lajos elnöklettel és melyen mintegy 50 részvényes 2000 részvény képviselőjében jelen volt. Rokszin János ügyvezető-igazgató terjesztette elő a zárszámadásokat és mérlegeket a múlt évről, amelyeknek eredménye megegyezik annyi tiszta jövedelmet mutatott ki, mint tavaly. Az intézet már tizenhat éve áll fenn és a mostani tartalékolással 100000 leire emelte fel tartalékát. A pénztár minden részvény után 6 százalékot, azaz 6 leit fizet.

A reichenbergi nemzetközi mintakiállítás. A Kereskedelmi és Iparkamara közli: A reichenbergi III. nemzetközi mintakiállítás folyó évi augusztus 12—20. napjain tartatik meg. A kiállítás iránt érdeklődőknek felvilágosítással szolgál a Kereskedelmi Kamara a hivatalos órák alatt 9—14.

Belső kölcsön a márka javítására. Berlinből jelentik: A német pénzügyminiszter elnöklésével tegnap tanácskozás kezdődött belső aranykölcsön kibocsátásáról. A pénzügyminiszter 2000 millió kibocsátását tervezi és a jövő héten erről törvényjavaslatot is terjeszt elő. A kölcsöntől a márka árfolyamának emelkedését remélik. Tegnap a birodalmi bank árfolyamjavító akciója egy napig szünetelt, ezért a dollár 20 ezerig emelkedett.

A szerkesztésért:
KAROLY JOZSEF
felel.
Cenzurat:
Dr. V. MARCOVICI

Telefon Inter-urban 12—75

Telefon Inter-urban 12—75

Kőszent és kokszt

minden mennyiségben és osztályozásban szállít azonnal és későbbben legolcsóbb bányákban

Hazai Béla azonnagykereskedő Cso.

Használt ólom megvételre kerestetik. Bővebbet a kiadóhivatalban.

